

पद्मकिन् पु० पद्मकं विन्दुजालमख्यस्य त्वचि इति । १भूर्ज-
द्वजे शब्दभा० । २हस्तिनि [२०५८पृ० दृश्यम् ।

पद्मकीट पु० पद्ममिव कीटः । कीटभेदे सुस्रुतः कीटशब्दे
पद्मकीटन पु० शृङ्खलात्मजभेदे भा० उ० १०० अ० । इत० । २पद्म-
निवासे न० ।

पद्मकेशर पु० न० इत० । किञ्चलके राजनि० ।

पद्मगन्ध(न्ति) ति० पद्मखेव गन्धोऽस्य वा इत् सम० । १पद्म-
तुल्यगन्धयुक्ते । इदन्तः । २पद्मकाष्ठे न० भावप्र० ।

पद्मगर्भ पु० पद्मं विष्णुनाभिकमन्त्रं गर्भं इव उत्पत्तिस्थान-
मस्य । चतुरानने ब्रह्मणि शब्दर० तस्य तथोत्पत्तिर्यथा
“परावरेषां भूतानामात्मा यः पुरुषः परः । स एवासी-
दिदं विश्वं कल्पान्तेऽन्यच्च किञ्चन । तस्य नाभेः सम-
भवत् पद्मकोशो हिरण्यमयः । तस्मिन्नेव महाराज !
स्वयम्भुवचतुराननः” भाग० ८।१।१ । पद्मस्य हृदयपुण्डरीकस्य
गर्भोऽभिध्य उपासनास्थानतयाऽस्य । २परमेश्वरे “पद्मनाभो-
ऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत्” विष्णुसं० । इत० ।
३कमलमध्ये च । [भा० आ० ६६ अ० । २लवङ्गे च

पद्मगुणा स्त्री पद्मं गुणयति आसनत्वेन गुण-क । १लक्ष्म्यां
पद्मचारिणी स्त्री पद्ममिव चरति चर-णिनि । उत्तरा-
पथप्रसिद्धे स्तनामख्याते लताभेदे अमरः ।

पद्मज पु० पद्मात् विष्णुनाभिकमन्त्रात् जायते जन-ड ।
ब्रह्मणि चतुर्मुखे पद्मगर्भशब्दे दृश्यम् । पद्मजाता-
दयोऽप्यत्र ।

पद्मतन्तु पु० इत० । स्त्र्याले राजनि० ।

पद्मदर्शन ति० पद्मखेव दर्शनमस्य । १पद्मतुल्यदर्शने (नोवा)
इति ख्याते २द्वजे पु० शब्दच० ।

पद्मनाभ पु० पद्मं नाभौ यस्य संज्ञायाम् अच्मन् । १विष्णौ ।
“पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः” विष्णुसं० भाष्ये तु पद्मस्य
नाभौ स्थित इत्येवं उक्तम् । तत्र अर्थ आद्याच् इति-
भेदः । २चतुराष्ट्रपुत्रभेदे भा० आ० ६७ अ० । ३नागभेदे
पु० भा० १५७ अ० । [समा० । विष्णो द्विरूपकोषः ।

पद्मनाभि पु० संज्ञात्वेऽपि समासान्तविधेरनित्यत्वात् न अच्
पद्मनाल न० स्त्री इत० । स्त्र्याले [पु० हेम० ।

पद्मनेत्र ति० पद्ममिव नेत्रमस्य । १पद्मतुल्यनेत्रयुक्ते २बुद्धभेदे
पद्मपत्र न० पद्मस्य पत्रमिव । १पुष्करमूले अमरः इत० ।

२कमलदले च पद्मपर्णदयोऽप्यत्र न० ।

पद्मपाणि पु० पद्मं पाणौ यस्य । ब्रह्मणि १चतुर्मुखे २बुद्धे
ति० । ३कमलहस्तके ति० ।

पद्मपुराण न० व्यासप्रणीते महापुराणभेदे तत्प्रतिपाद्यादि
नारदीयपु० उक्तं यथा

प्रथमे सृष्टिखण्डे “पुनरुत्थेन तु भीष्माय सृष्ट्यादि-
क्रमतो द्विज ! । नानाख्यानेतिहासाद्यैर्वैतोक्तो धर्मवि-
स्तरः । पुष्करस्य च साहात्म्यं विस्तरेण प्रकीर्तितम् ।
ब्रह्मयज्ञविधानञ्च वेदपाठादिलक्षणम् । दानानां कीर्त्तनं
यत्तु वृत्तानाञ्च पृथक् पृथक् । विवाहः शैलजायाश्च
तारकाख्यानकं महत् । साहात्म्यञ्च गवादीनां कीर्त्तितं
सर्वपुण्यदम् । कालकैयादिदैत्यानां वधो यत्तु पृथक्
पृथक् । महाणामर्चनं दानं यत्तु प्रोक्तं द्विजोत्तम ! ।
तत् सृष्टिखण्डसृष्टिदैत्यानां वधो सुमहात्मना” द्वितीये भूमि-
खण्डे “पितृमातादिपुत्र्यत्वे शिवशर्मकथा पुरः ।
सुव्रतस्य कथा पश्चात् वृत्तस्य च वधस्तथा । पृथोर्वेषस्य
चाख्यानं धर्माख्यानं ततः परम् । पितृशुश्रूषणा-
ख्यानं नक्षत्रस्य कथा ततः । ययाति-चरितञ्चैव गुरु-
तीर्थनिरूपणम् । राज्ञा जैमिनिसंवादो ब्रह्मसूत्र्यकथा-
युतः । कथा ह्यशोकमुदय्यां कृष्णदैत्यवधाचिता ।
कामोदाख्यानकं तत्र विष्णुखण्डवसंयुतम् । कुञ्जलस्य
च संवादश्चतुर्वेदेन महात्मना । सिद्धाख्यानं ततः
प्रोक्तं खण्डस्यास्य फलोद्भूतम् । सुतशौनकसंवादं भूमि-
खण्डमिदं स्मृतम्” । तृतीये स्वर्गखण्डे “ब्रह्माण्डोत्-
पत्तिरुदिता यत्तु विष्णुश्च सौतिना । सभूमिलोक-
संस्थानं तीर्थारख्यानं ततः परम् । नर्मदेत्युत्पत्तिकथनं
वत्सीयानां कथा पृथक् । कुरुजेतादितीर्थानां कथाः
पुण्याः प्रकीर्त्तिताः । कालिन्दीपुण्यकथनं काशी-
साहात्म्यवर्णनम् । गद्यायाश्चैव साहात्म्यं प्रयागस्य
च पुण्यकम् । वर्णाश्रमाश्रमोपनिषदोऽपि कर्मयोगनिरूपणम् ।
व्यासजैमिनिसंवादः पुण्यकर्मकथाचितः । सप्तद्रुमयना-
ख्यानं व्रताख्यानं ततः परम् । अर्जुनपञ्चाङ्ग
साहात्म्यं स्तोत्रं सर्वापराधहृत् । एतत् स्वर्गाभिषे-
विप्र ! सर्वपातकनाशनम्” । चतुर्थे पातालखण्डे
“रामाश्वमेधे प्रथमं रामराज्याभिषेचनम् । अग्रस्था-
त्यागमश्चैव पौलस्त्यान्वयकीर्त्तनम् । अश्वमेधोप-
देशश्च हयचर्या ततः परम् । नाना राजकथाः पुण्या
जगन्नाथातुषर्चनम् । इन्द्रावनस्य साहात्म्यं सर्वपाप-
प्रणाशनम् । नित्यबीजातुषर्चनं यत्तु कृष्णावतारिणः ।
साधवस्त्वानसाहात्म्ये स्नानदानार्चने फलम् । धरा-
वराहसंवादो यमत्राङ्गाश्रयोः कथा । संवादो राज-